

1. В результате анализа научно-методической литературы было выявлено одно из эффективных направлений совершенствования физического воспитания студенческой молодежи в процессе занятий баскетболом.

2. Управление учебно-тренировочным процессом на современном развитии баскетбола не может быть эффективным без современных методов и средств. Перспективы дальнейших научных исследований связаны с развитием научно-методических разработок.

Литература

1. Міщенко О. О., Шумаков О. В. Вплив експериментальної методики на розвиток фізичних якостей баскетболістів групи ПСМ / Сучасні проблеми фізичного виховання та спорту різних груп населення. Матер. XIV Міжнар. наук. практ. конф. молодих вчених. 24 – 25 квітня 2014 р. – с. 348 – 352.
2. Мозола Р. С. Індивідуальне тренування баскетболістів / Р. С. Мозола, Є. Н. Приступа, О. В. Вацеба – Львів: 1993, 92 с.
3. Нестеровский Д. И. Баскетбол: теория и методика обучения: учеб. пособие для студентов высших учебных заведений / Д. И. Нестеровский – 3 – е издательство стер. – М.: Академия, 2007 – 336 с.
4. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и её практическое приложение: учеб. для студентов вузов физ. воспит. и спорта / В. Н. Платонов – Киев: Олімпійська література, 2004 – 807 с.
5. Поплавський Л. Ю. Баскетбол: підручник / Л. Ю. Поплавський Київ: Олімпійська література, 2004 – 442 с.
6. Mechling H. Von Koordinativen Fähigkeiten zum Strategic – Adaptions – Ansatz // H. Mechling, J. Munzert. Handbuch Bewegungswissenschaft. – Bewegungslehre. Scorndorf: Hofmann, 2003 – p. 347 – 369.
7. Sadovski Ed. J. Coordination Motor Abilities in Scientific Research: Monografi // Ed. J. Sadovski: International Association of Sport Kinetics – Biala Podlaska. 2005 – p. 468.
8. Zimmermann K. Koordinative Fähigkeiten und Beweglichkeit: Meinelshnabel: Bewegungslehre – Sportmotorik – Berlin: 1998 – p. 206 – 236.

Євтушок М.В.

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ УМІНЬ ТА НАВИЧОК ДЛЯ ПОЛІПШЕННЯ КОМПЕТЕНТІСНИХ ЗНАТЬ У СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ МЕДИЧНОЇ ГРУПИ.

У статті окреслено методи поліпшення компетентнісних знань студентів СМГ, напрямки розробки структури та змісту умов, які передбачають використання інформаційних технологій, які сприяють створенню, виконанню й корекції індивідуальних проектів здорового стилю життя і забезпечують формування в студентів умінь самоврядування пізнавальною діяльністю в межах фізкультурно-оздоровчої та професійної спрямованості. а також шляхи оптимізації формування в студентів СМГ прагнення до систематичних занять фізичними вправами.

Ключові слова: компетентнісні знання, пізнавальна діяльність, фізичне виховання, пізнавальні можливості.

Євтушок М.В. Методы формирования умений и навыков для улучшения компетентностных знаний студентов специальной медицинской группы. В статье обозначены методы улучшения компетентностных знаний студентов СМГ, направления разработки структуры и содержания условий, предусматривающих использование информационных технологий, способствующих созданию, исполнению и коррекции индивидуальных проектов здорового образа жизни и обеспечивают формирование у студентов умений самоуправления познавательной деятельностью в пределах физкультурно-оздоровительной и профессиональной направленности, а, также, пути оптимизации формирования у студентов СМГ стремления к систематическим занятиям физическими упражнениями.

Ключевые слова: компетентностные знания, познавательная деятельность, физическое воспитание, познавательные возможности.

Yevtushok M.V. Methods of forming skills to improve competent knowledge of students of the special medical group. The article marked the main methods of improving the competent knowledge of SMG students, the direction of developing the structure and content of the conditions that involve the use of information technologies that promote the creation, implementation and correction of individual projects of healthy lifestyle and provide the formation of self-government skills for cognitive activity within the physical culture - health and professional orientation. as well as ways to optimize the formation of SMG students' desire for systematic physical exercise. The most important topics of conversations on the basics of theoretical knowledge on the use of physical exercises for timely correction of the state of health with the use of purposeful exercises with different types of nosological diseases that caused the most interest to students were determined. Improvement effects of motor activity are found out, which are found not in one general stimulation effect, but in various specific changes in the functions of the organism, which contribute to increase the level of development of physical capacity of the organism and the strengthening of health in general. Physical exercise forms a significant number of different states of the body, and the change subjective-emotional perception of this phenomenon, along with the features of viability contribute to maintaining the level of health.

Keywords: competent knowledge, cognitive activity, physical education, educational opportunities.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливим чинником, який впливає на становлення особистості студента та його ставлення до власного здоров'я, є навчально-виховний процес у системі занять фізичними вправами. Тому впровадження ідей особисто-орієнтованого навчання і виховання, що зберігають неповторність і

унікальність особистості кожної молодої людини, повинні ґрунтуватися на засадах нової педагогічної етики, а реалізація оздоровчої функції вищої школи повинна передбачати посилення ролі людинознавчих дисциплін, які формують у студентів необхідне коло знань щодо можливостей людського організму, людської психіки, розвивають уміння і навички здорового способу життя. Однак на цьому шляху потрібно подолати суперечності в сучасних підходах до фізичного виховання у вищих навчальних закладах, зорієнтованих лише на покращення фізичних якостей та вимог без акценту на розвиток пізнавальної діяльності та поліпшення компетентнісних знань, тобто потреби навчити студентів використовувати набуті знання, рухові вміння та навички для своєчасної підтримки та корекції стану власного здоров'я.

Тому, майже в усіх країнах світу йде інтенсивний пошук нових ідей і підходів до організації фізкультурно-оздоровчої роботи, розробляються і впроваджуються у практику інноваційні проекти і програми. Перебудова свідомості, використання нових досягнень та методик, переорієнтування ціннісних мотивацій із прагматичних на загальнолюдські дозволяють докорінно змінити спосіб життя сучасної молодої людини. Але потрібно говорити не лише про нові технології, але й про їхню відповідність психозберігальним ознакам [3, 6, 8].

Мета дослідження. Визначити методи поліпшення компетентнісних знань студентів СМГ під час занять з фізичного виховання.

Результати дослідження. Процес формування у студентів СМГ потреби в систематичних заняттях фізичними вправами складається з низки взаємопов'язаних напрямів:

- виховання позитивного ставлення та інтересу до занять фізичними вправами;
- озброєння студентів спеціальними знаннями і вироблення на цій основі переконань у потребі систематичних занять фізичними вправами в системі фізичного виховання у ВНЗ;
- формування потрібних рухових умінь і навичок.

Вибір **методів** поліпшення компетентнісних знань студентів СМГ на заняттях із фізичного виховання ґрунтувався на таких положеннях:

- суб'єктами в системі поліпшення компетентнісних знань студентів СМГ є викладач і студент, пізнавальна діяльність студентів розглядається як об'єкт управління;
- процес зв'язку зумовлює обмін між керуючою і керованою структурними одиницями (викладач – студент) в навчальному процесі, визначає їх єдність і взаємодію в досягненні поставленої мети;
- інформація про стан керованого об'єкта є атрибутом і основою управлінської педагогічної діяльності педагога.

Для оволодіння системою знань, умінь, рухових навичок, творче їх використання в навчальній діяльності та фізичному самовдосконаленні на заняттях із фізичного виховання використовувався **метод надання студентам свободи вибору** [3]. Цей метод був важливим у виховному відношенні, оскільки сприяв розвитку активності студента в навчальному процесі, формуванню пізнавальних інтересів, умінню оцінювати й порівнювати свої індивідуальні здібності і можливості, виявляти ініціативність, самостійність, реалізувати особистісний потенціал. Свобода вибору не передбачала дилеми між «робити» або «не робити», а передбачала вибирати варіанти вивчення змісту (навчальної та додаткової літератури), різноманітність форм навчальних занять (теоретичне заняття, практичне заняття тощо), контролю, методів і прийомів навчання (творчі завдання, робота в мікрогрупах тощо), які створюють освітній простір. Свобода вибору – це можливість вибирати найбільш особистісно значимі і суттєві для студента в цей відрізок часу способи навчальної роботи, форми занять фізичними вправами (плавання, хоуда, рухливі ігри, настільний теніс, фітнес, ритмічна гімнастика, тощо), ситуації, у яких можуть бути реалізовані його здібності і можливості, особистісний досвід, досягнуті найбільш високі результати навчальної діяльності, розвитку активності, самостійності, ініціативності, творчості.

Для поліпшення компетентнісних знань студентів СМГ використовувався **метод випереджувальної самостійної роботи**. Цей метод індивідуалізує навчальну працю студента, підвищує активність у навчальному процесі. Самостійна робота студентів на випереджувальній основі була застосована в декількох формах: випереджувальні завдання практичного характеру та випереджувальна робота теоретичного характеру.

Використовуючи метод випереджувальної самостійної роботи, ураховано деякі особливості:

- студенти перших курсів психологічно не готові до самостійної навчальної роботи і не набули ще загальнонаукових умінь, не завжди отримують бажаний результат при виконанні практичного завдання випереджувального характеру. Однак психологічна підтримка викладача, щирий інтерес до досягнутого результату посилювали особистий інтерес студента до самостійної роботи;

- випереджувальна самостійна робота теоретичного характеру успішна й ефективна тільки тоді, коли студентам була доступна необхідна література;

- будь-яке практичне завдання, що носить випереджувальний характер, виконувалося не один раз, щоб уникнути закріплення помилок, тому на аналіз і повторні практичні виконання завдань необхідно мати резерв учбового часу.

Отже, використання на заняттях із фізичного виховання зі студентами СМГ методу випереджувальної самостійної роботи дозволяв зробити практичні заняття проблемнішими, цікавішими, підняти їх теоретичний рівень, стимулювати пошукову діяльність студентів, сформулювати стійку позитивну мотивацію навчання.

Основна ідея **проблемного методу** на заняттях із фізичного виховання у ВНЗ полягала в тому, що знання в значній своїй частині не передавалися студентам у готовому вигляді, а набувалися ними в процесі самостійної діяльності в умовах проблемної ситуації. У розумовій діяльності студентів виникали проблемні ситуації, які суб'єктивно для студента були важливим стимулом для пошуку і засвоєння логічно правильних наукових умовиводів. Необхідність подолати пізнавальні труднощі виникали в студента найчастіше тоді, коли вони стикалися з такими фактами:

- 1) недостатності знань для вирішення поставленої проблеми;
- 2) необхідності застосування наявних знань у нових умовах;

3) наявність суперечностей між наявними знаннями і знову встановленими фактами [2].

Проблемний метод навчання передбачав зміну діяльності студента як у бесідах, так і на практичних заняттях та під час підготовки до них. Серед найбільш важливих засобів впливу варто виокремити проблемні питання, проблемні завдання й проблемні ситуації. Так, під час організації на заняттях із фізичного виховання проблемних ситуацій (тактичного, організаційного або психологічного характеру) студентам показано значимість засвоєння нових знань для їх вирішення, створено вимогу від студентів розумових дій (прийом і переробка інформації, порівнювати і протиставляти, аналізувати й узагальнювати, обґрунтовувати й оцінювати, приймати рішення тощо). Це було важливим способом розвитку інтелекту.

На основі аналізу результатів опитування та думок студентів СМГ про проблеми реалізації дисципліни «Фізична культура» були визначені ключові напрямки розробки структури та змісту умов, які передбачають використання інформаційних технологій, які сприяють створенню, виконанню й корекції індивідуальних проектів здорового стилю життя і забезпечують формування в студентів умінь самоврядування пізнавальною діяльністю та поліпшення компетентнісних знань в межах фізкультурно-оздоровчої та професійної спрямованості.

Необхідно зазначити, що при фізичному вихованні студентів СМГ не може бути «оздоровчих» чи «не оздоровчих» засобів та форм фізичної культури. Усі вони за оптимальної організації занять здійснюють оздоровчу дію на організм молодшої людини. Оздоровчі ефекти рухової активності виявляються не в одній загальностимулювальній дії, а в різних специфічних змінах функцій організму, котрі сприяють підвищенню рівня розвитку фізичних можливостей організму та укріплення здоров'я загалом. Заняття фізичними вправами формують значну кількість різних станів організму, а зміна суб'єктивно-емоційного сприйняття цього явища разом із особливостями життєздатності сприяють підтримці рівня здоров'я. Суб'єктивне здоров'я завжди емоційне і визначає пріоритетність мотивів поведінки, прагнення до душевного та фізичного комфорту, відчуття задоволення, щастя. Поведінка людини перетворює рухову активність у потенціал здоров'я, спонукає до життєтворчості, робить людину енергійною, а її професійну роботу та відпочинок наповнює сенсом. У величезному комплексі поведінкових впливів на життєдіяльність потрібно виокремити три основні чинники, які відіграють винятково важливу роль:

- соціальний (взаємодію між людьми, що формує різноманітні оздоровчі та анти оздоровчі ефекти);
- внутрішня психологічна налаштованість людини до виконання фізичних навантажень у вигляді фізичних вправ, що породжує різні впливи на загальний рівень здоров'я, профілактики загострення хвороби та своєчасну корекцію здоров'я засобами фізичної культури;
- оптимально-індивідуальний обсяг рухової активності, який здатний суттєво вплинути на зміцнення потенціалу здоров'я. Виховання в студентів інтересу до занять фізичними вправами та поліпшення їх компетентнісних знань є предметом особливої уваги як у теорії педагогіки, так і в методиці фізичного виховання. Це пов'язано з тим, що в студентській молоді відбувається перехід від природної потреби в рухах в усвідомлену необхідність занять фізичними вправами. Такий підхід, як відомо, потребує вольових зусиль студентів, що в їх віці ще не достатньо сформовані. Тому в практичній роботі необхідно спиратися на інтерес, який є великою рушійною силою, може значно підсилити мотиви і заохотити студентів до регулярних занять фізичними вправами [1]. Отже, інтерес до занять фізичною культурою належить до мотиваційної сфери особистості. Його психологічною основою є внутрішня мотивація, яка виникає за умов зовнішньої мотивації: вимог викладача, визначення мети занять фізичними вправами, необхідності підготуватися до занять тощо.

Найбільш важливі теми бесід із основ теоретичних знань із використання фізичних вправ для своєчасної корекції стану здоров'я з використанням цілеспрямованих занять фізичними вправами при різних нозологічних захворюваннях, які викликали у студентів найбільший інтерес, – це основи здорового способу життя (76,3%), методика самостійних занять (58,9%), самоконтроль – 49,56% студентів. Найменшою мірою студентів цікавить фізична культура в професійній діяльності (8,96%) (таблиця 1).

Таблиця 1.

Приоритетність тем теоретичного курсу навчальної програми з фізичного виховання для студентів СМГ в залежності від нозологічної форми захворювання, (%)

Теми	Захворювання серцево-судинної системи	Захворювання дихальної системи	Захворювання кишково-шлункового тракту	Захворювання опорно-рухового апарату
Основи здорового способу життя студента	76,3	68,6	72,4	71,5
Основи методики самостійних занять	58,9	62,1	56,8	55,4
Самоконтроль функціонального стану	49,5	52,3	63,8	49,5
Соціально-біологічні основи фізичної культури для студентів СМГ з урахуванням діагнозу хвороби	28,7	36,5	26,9	24,3
Фізична культура в системі життєдіяльності студентів СМГ та в майбутній професійній діяльності.	19,4	16,4	20,5	22,7

Можна зауважити, що першокурсників мало цікавить їх рівень конкурентоспроможності на ринку праці або, очевидно, вони не володіють інформацією про можливості фізичної культури у сфері професійної діяльності

Як показали результати аналізу опитування, найбільш пріоритетними для студентів є знання про нетрадиційні види спорту, методи оздоровлення, діагностики свого здоров'я й фізичного стану, формування правильної постави. Викликає занепокоєність те, що студенти не хочуть займатися традиційними видами спорту або керувати своєю руховою активністю. Їх інтереси більше лежать у сфері сучасних видів спорту.

Більшість опитаних студентів СМГ (91,10%) розглядали інформаційні технології, які використовувалися в межах дисципліни «Фізичне виховання», як чинник активізації навчально-пізнавальної діяльності для поліпшення компетентнісних знань. При цьому найбільш значущими для себе визнали такі цілі (табл. 2), як розробка індивідуальної програми здорового стилю життя (68,72%), корекція стану здоров'я (62,67%) і його діагностика (52,96%). Необхідно відзначити, що розглянуті завдання неможливо здійснити без діагностики стану свого здоров'я.

Таблиця 2

Оцінка важливості використання інформаційних технологій при вивченні дисципліни «Фізичне виховання студентів СМГ», (%)

Мета використання інформаційних технологій	%
Розробка індивідуальної програми здорового способу життя	68,72
Корекція та підтримка стану здоров'я	62,67
Діагностика та самодіагностика стану здоров'я	52,96
Ознайомлення з сучасними видами та методами оздоровлення	46,68

Висновки. Тенденції розвитку сучасного суспільства, його яскраво виражена інформатизація зумовлюють необхідність все більш широкого використання інформаційних технологій у сфері освіти, і особливо зростає необхідність їх створення та використання у сфері фізичної культури.

Однак думка, згідно з яким застосування нових технологій автоматично підвищує якість освіти, помилкова. З усього різноманіття джерел інформації та освітніх технологій, трансформуючих інформацію в знання та компетентнісні знання, існує тільки один шлях перетворення знань в освіту - це перетворення відбувається у свідомості людини. Лише в результаті їх взаємодії народжується і розвивається особистість. Утворення, що виникло в процесі такої взаємодії, відрізняється тою же своєрідністю, що і окрема особистість, оскільки кожна людина унікальна.

Інформаційна технологія навчання може розглядатися не тільки як процес, але і як результат її проектування викладачем. Так, використання «Щоденника здоров'я» (Дубогай О.Д.[4]), дозволяє студентам СМГ особисто слідувати за станом власного здоров'я, розраховувати різні показники для оптимального навантаження, стежити за змінами у функціональному стані.

Література

1. Безугла Л. І. Організація самостійної роботи з формування культури здоров'я студентів вищих педагогічних навчальних закладів : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Л. І. Безугла. – Луганськ, 2009. – 20 с.
2. Блауберг И. В. Проблема целостности и системный подход / И. В. Блауберг. – М., 1997. – 448 с.
3. Виленский М. Я. Конструирование личностно-развивающего подхода в физическом воспитании студентов / М. Я. Виленский // Физическая культура, спорт и туризм. Интеграционные процессы науки и практики; под ред. В. С. Макеевой. – Орел : ОрелГТУ, 2009. – С. 162–167.
4. Дубогай О. Д. Щоденник зміцнення здоров'я / О. Д. Дубогай – К. : Оріяни, 2002. – 60 с.
5. Beard M. R. Motivating Students / M. R. Beard – London : Rutledge and Kegan Paul, 1980. –107 p.
6. Chantal Amade-Escot. The contribution of two research programs on teaching content: "Pedagogical content knowledge" and "didactics of physical education". / Chantal Amade-Escot // Human Kinetics Journals. – Volume 20 No.1 pp.78-101, 2001
7. Dubohai Oleksandra. Formation of a value-oriented competence of students from special medical groups in doing regular exercises. / Dubohai Oleksandra, Yevtushok Maryna, Filatova Zoya. // Journal of Health Sciences. Radom University in Radom. – Poland, 2014 – № 4(15). – P.141–148
8. Juan-Miguel Fernández-Balboa. Knowledge base in physical education teacher education: A proposal for a new era. / Juan-Miguel Fernández-Balboa. // Quest (National Association for Physical Education in Higher Education) 1997 Vol.49 No.2 pp.161-181

Єрмоленко М. В.

Донбаська державна машинобудівна академія

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ В КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У статті розглядаються актуальні питання етапної розробки моделі стандартизації професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту шляхом визначення суб'єктно-об'єктної складової.

Ключові слова: об'єктно-суб'єктна складова, педагогічна освіта, стандартизація, фізичне виховання та спорт.

Єрмоленко М.В. *Актуальные вопросы стандартизации профессионально-педагогической подготовки будущих специалистов по физическому воспитанию и спорту в контексте концепции развития педагогического*